

6. มักจะเป็นความผิดเกี่ยวกับต่างประเทศ หรือเรียกว่าอาชญากรรมข้ามชาติ
 7. เป็นความผิดที่ไม่ใช่กำลังแต่จะใช้วิธีการปกปิด หลอกลวง ซ้อฉล เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราหรือทรัพย์สิน

8. เป็นความผิดที่ไม่ชัดเจน
 9. การกระทำมักเกิดกับองค์กรของรัฐหรือนิติบุคคลเป็นส่วนใหญ่
 10. มักเป็นอาชญากรรมที่ผู้กระทำจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนมูลค่ามหาศาล

11. มักก่อให้เกิดอาชญากรรมอย่างอื่นติดพันเข้ามาด้วย
 12. เป็นการกระทำความผิดที่ประสงค์ต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจการเงิน
 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะมีลักษณะดังนี้

1. ต้องมีโอกาสในการกระทำผิด มีการเตรียมการวางแผน
2. ผู้กระทำความผิดมักจะร่วมกันหลายคน หรือคล้ายกับรูปองค์การอาชญากรรม
3. ผลของการกระทำผิดมักจะเกิดขึ้นในระยะยาวและยากแก่การสืบสวน

จับกุม

4. ความรู้สึกของประชาชนที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการประกอบอาชญากรรมมีน้อย
5. ผู้กระทำความผิดมักจะมีความรู้ความเชี่ยวชาญ
6. มักจะเป็นความผิดเกี่ยวกับต่างประเทศ หรือเรียกว่าอาชญากรรมข้ามชาติ

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพทางสังคม มีหน้าที่การงาน มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ชำนาญ และมีความสามารถในการประกอบอาชญากรรมสูง โดยมุ่งหวังให้ได้รับประโยชน์ที่มีมูลค่ามหาศาล จึงเกิดปัญหาในด้านการป้องกันและการปราบปราม

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อประเทศชาติหลายประการด้วยกัน เช่น ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติ ทำให้ภาวะการเงินของประเทศชะงัก จัดเก็บภาษีไม่ได้ตามที่ควรจะเป็น นำเงินทุนไปช่วยเหลือกิจการเงินทุน หรือการธนาคาร ขาดเงินลงทุนจากต่างชาติ ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และความมั่นคงทางการเมือง ประเทศชาติเสียภาพพจน์จากการทุจริตต่างๆ นักลงทุน นักธุรกิจขาดความเชื่อมั่น นักท่องเที่ยวไม่มีความปลอดภัยจากอาชญากรรมบัตรเครดิต เงินที่ได้รับจากอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมักจะถูกอุดหนุนจนเจืออาชญากรรมประเภทอื่นตามลักษณะวงจรขององค์การอาชญากรรม และมักเกิดอาชญากรรมธรรมดาตามมามากมายซึ่งอาจเกิดจากการขัดสนเงินทอง เกิดจากการต้องการแก้แค้นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อปกปิดพยานหลักฐาน หรือให้สินบนเจ้าพนักงาน ประเทศชาติสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจเนื่องจากภาพพจน์ที่ไม่ดีที่ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำผิดได้ ประเทศชาติขาด

ความสงบสุขเนื่องจากมีการจัดตั้งองค์การอาชญากรรมเป็นอาณาจักรเพื่อสร้างความไม่สงบแก่สังคม

ความเจริญของโลกทางวิทยาศาสตร์ วิทยาการทางเทคโนโลยีทำให้การค้าระหว่างประเทศ การคมนาคม การขนส่ง การสื่อสาร มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น ทำให้สภาพสังคมขยายตัวขึ้น การดำเนินธุรกิจเริ่มมีความซับซ้อน และการติดต่อค้าขายเป็นไปในลักษณะประเทศต่อประเทศมากขึ้น ทำให้อาชญากรรมมีพื้นที่ในการทำมาหากินกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ทำให้เศรษฐกิจของโลกได้รับความกระทบกระเทือนอย่างใหญ่หลวง การใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งของการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามและป้องกันอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เพราะทำให้การรวบรวมข้อมูลหลักฐานต่างๆ เป็นไปได้ยาก เป็นการขยโอกาสของผู้กระทำความผิดที่อาศัยความซับซ้อนของการดำเนินธุรกิจมาทำพยานหลักฐานเท็จขึ้นได้ และในขณะเดียวกันก็สามารถทำลายพยานหลักฐานได้ทันทีเช่นกัน และการที่จะทราบถึงการกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมักจะทราบเมื่อถึงขั้นปรากฏความเสียหายแก่เหยื่อหรือประชาชนแล้วเพราะอาชญากรรมทางเศรษฐกิจสังเกตเห็นยาก สังคมไม่ค่อยได้รับรู้เนื่องจากไม่มีภาพลักษณ์ที่น่ากลัวและเขย่าขวัญ ไม่สร้างความโกรธแค้นให้กับผู้พบเห็นในทันที มีการอำพรางและปกปิดการกระทำโดยแฝงเร้นอยู่กับกระบวนการและระบบของการประกอบธุรกิจ

หากผู้เสียหายหรือพยานเป็นชาวต่างประเทศซึ่งจะอยู่กับที่ในประเทศไทยไม่นาน อาจเกิดปัญหาในการนำตัวผู้เสียหายมาเบิกความ ซึ่งการสืบพยานหลักฐานไว้ก่อนส่วนใหญ่จะพยายามให้จับกุมจำเลยได้ก่อนเพื่อเป็นการสืบพยานต่อหน้าจำเลยอันเป็นการทำให้พยานมีน้ำหนักรับฟังลงโทษได้ แต่การจับกุมผู้ต้องหาได้บางครั้งก็ต้องใช้เวลา

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นการกระทำของผู้มีความรู้ มีความเฉลียวฉลาด มีวิธีการและเทคนิคในการปกปิดการกระทำความผิด แทบไม่หลงเหลือพยานหลักฐานไว้ พยานหลักฐานบางชนิดก็จะอยู่ในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่ได้อาศัยเทคโนโลยีอันทันสมัยในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งความน่าเชื่อถือ น้ำหนักในการรับฟังพยานหลักฐานประเภทนี้ยังคงมีปัญหาอยู่ในชั้นองค์การในการพิจารณาพิพากษาคดี

ปัญหาในการดำเนินคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจขององค์การในการพิจารณาพิพากษาคดีที่พบเห็นได้ชัด เช่น กรณีที่ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษายกฟ้องในคดีปิ่นหุ่นธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ (ปี บี ซี) การตัดสินจะอยู่ที่ดุลพินิจในการปรับข้อเท็จจริงเข้ากับบทกฎหมาย ซึ่งหากมีบุคคลภายนอกที่ชำนาญทางด้านการซื้อขายหุ้นเข้ามาช่วยนั่งพิจารณาพิพากษาคดี ดุลพินิจในจุดนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากได้มีการพิจารณาถึงภาวะต่างๆ และแนวทางในการซื้อขายหุ้นโดยผู้ชำนาญการทั้งทางด้านกฎหมายและทางปฏิบัติในตลาดหลักทรัพย์

กฎหมายเป็นเรื่องของการตีความ ซึ่งการตีความนั้นจะขึ้นอยู่กับตัวบุคคล ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นแก่มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการบ้านหั้นก็เนื่องมาจากแต่ละองค์กรมีความรู้ความเข้าใจหลักกฎหมายแตกต่างกัน ซึ่งการดำเนินคดีประเภทนี้ให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ นี้เป็นอย่างดี

หากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เฉพาะที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ก็จะนำเรื่องที่เกี่ยวข้องและเข้าองค์ประกอบมาปรับใช้ ทั้งนี้เพราะโดยลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจบางอย่างสามารถปรับใช้ได้ แต่ก็ไม่ครอบคลุมทั้งหมดและยังมีอุปสรรคอีกมาก บางครั้งวิธีการบางอย่างในวงการธุรกิจอาจจะเป็นเรื่องที่ไม่ผิดกฎหมายในสายตาของกฎหมายบ้านเมือง แต่สำหรับนักธุรกิจกลับเห็นเป็นเรื่องธรรมดาของการประกอบธุรกิจโดยเชื่อว่าในการประกอบธุรกิจการค้ำนั้นผลประโยชน์ตอบแทนคือความมุ่งหมายที่สูงสุด แต่ถ้ามองความหมายของคำว่าอาชญากรรมแคบเกินไปแล้ว จะเกิดการแสวงหาประโยชน์จากช่องว่างของกฎหมาย

จากแนวความคิดที่ว่า "ผู้ลงโทษที่มีเหตุผลย่อมลงโทษโดยคำนึงถึงอนาคตเพื่อให้ทั้งผู้ถูกลงโทษและผู้อื่นเชื่อว่าผู้ถูกลงโทษจะไม่กระทำความผิดซ้ำอีก" และ "แม้เราจะลงโทษผู้ร้ายเพราะเหตุว่ากฎหมายบัญญัติให้มีโทษเท่านั้น มิได้ระลึกถึงการร้ายนั้นได้ทำให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อน และแค้นเคืองสาหัส ไนไม่ช้ากฎหมายนั้นก็จะเป็นเครื่องมืออันไม่มีฤทธิ์" ซึ่งผู้พิพากษาจะมีดุลพินิจในการลงโทษ โดยการใช้ดุลพินิจในการลงโทษ หมายถึง การวินิจฉัยว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ถ้ากระทำความผิดควรลงโทษมากน้อยเพียงใด กฎหมายคือกฎเกณฑ์ในกระบวนการที่มีการประยุกต์ ผู้พิพากษาทั้งหลายก็ประยุกต์ใช้และปรับปรุงคำสั่งสอนและหลักการอันเก่าแก่ตามไปด้วย กฎหมายใหม่ก็เกิดขึ้นด้วยเหตุนี้ และกฎหมายแทนที่จะเป็นสิ่งที่แน่นอนและตายตัว กลับกลายเป็นสิ่งมีชีวิตซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยมุ่งหมายที่จะให้ตรงกับความต้องการของชุมชนมนุษย์และจากแนวความคิดที่ว่า "ผู้พิพากษาที่ดั้นนั้นต้องไม่ใช่คนหนุ่ม แต่ต้องเป็นคนที่มียุติธรรมสูงผ่านการเรียนรู้เล่ห์กลของมนุษย์มามาก" และ "ผู้พิพากษาที่ดั้นนั้น คือ ผู้พิพากษาที่รวมกันจากบุคคลหลายประเภท" ซึ่งภาระหน้าที่ของผู้พิพากษาในการตีความกฎหมายและการอุดช่องโหว่ของกฎหมายนี้ถือว่าเป็นภาระหน้าที่อันยิ่งใหญ่ของผู้พิพากษาและผู้ร่างกฎหมายเองก็อาจจะบัญญัติกฎหมายให้ครอบคลุมเหตุการณ์ทุกอย่าง ด้วยเหตุนี้เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับการปรับใช้กฎหมายอันเป็นภาระหน้าที่ขององค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีที่จะต้องค้นหาความหมายของถ้อยคำในกฎหมาย ตลอดจนเจตนารมณ์ของกฎหมาย อันเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและลึกซึ้ง ต้องอาศัยความรู้อย่างแตกฉาน และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ผู้พิพากษาจะต้องทำหน้าที่อุดช่องว่างให้สมบูรณ์ ทำความไม่แน่นอนให้แน่นอนและถูกต้อง แต่ผู้พิพากษาก็ยังคงเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายตามที่ฝ่ายนิติบัญญัติสร้างขึ้นอยู่นั่นเอง แต่เมื่อไม่ชัดเจน

ไม่บริบูรณ์ หรือมีข้อเคลือบแคลงสงสัย ผู้พิพากษาก็ยอมเข้ามามีบทบาทดังกล่าวโดยการค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามธรรมชาติของกฎหมายที่มีความเป็นอิสระ เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง และเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์ที่อยู่ในสังคม ตลอดจนสภาพการณ์ของบ้านเมืองที่แปรเปลี่ยนไป ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความยุติธรรม และก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่มหาชน

ในปัจจุบันประเทศไทยได้จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 และยังได้มีการจัดตั้งแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาขึ้น นอกจากนั้นยังได้มีการจัดตั้งศาลล้มละลายกลางและศาลภาษีอากรกลาง แต่ศาลล้มละลายกลางและศาลภาษีอากรกลางก็มิได้อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา

ผู้พิพากษาสมทบที่มีอยู่ในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางก็ให้เกิดข้ออุปสรรคในการดำเนินคดีเช่นกัน เนื่องจากผู้พิพากษาสมทบจะมีอาชีพประจำที่ต้องทำภาระงานอยู่แล้วการที่จะมานั่งพิจารณาในเวลาทำการด้วยก็จะมีปัญหาในเรื่องเวลา ประกอบกับบางคดีผู้พิพากษาสมทบก็มีผลประโยชน์เกี่ยวเนื่องที่ไม่มีผู้ใดล่วงรู้ได้ว่ามีผลประโยชน์เกี่ยวเนื่องกัน เนื่องจากในวงการณ์ธุรกิจต่างๆ ย่อมที่จะมีความสนิทคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีหรือไม่ก็เป็นคู่แข่งกันจึงอาจเกิดปัญหาในด้านความเป็นกลางได้ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลขอให้มาให้ความเห็นจะเรียกกันว่า Court Curiae (เพื่อนศาล) หรือ Amicus Curiae โดยศาลอาจขอให้มาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีได้ แต่ต้องให้คู่ความทุกฝ่ายทราบ และต้องไม่ตัดสิทธิคู่ความที่จะขอให้เรียกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนมาให้ความเห็นโต้แย้งหรือเพิ่มเติมได้ ผู้ทรงคุณวุฒิก็ยังมีความอยู่ข้างในการที่หากศาลเรียกมาเองแล้วผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเป็นประโยชน์แก่คู่ความฝ่ายใดทำให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจว่าศาลเข้าข้างคู่ความฝ่ายนั้นก็ได้ แต่การมีบุคคลภายนอกที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญชำนาญมาร่วมในการพิจารณาพิพากษายังมีความจำเป็นในคดีอาญากรรมทางเศรษฐกิจอยู่ จึงควรมีการกำหนดรูปแบบ อำนาจและหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบขององค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญากรรมทางเศรษฐกิจให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาล

การกำหนดให้ภาระการพิสูจน์ความผิดของจำเลยตกแก่โจทก์นั้น ทั้งที่พยานหลักฐานมีอยู่ค่อนข้างน้อยหรือไม่หลงเหลือพยานหลักฐานไว้ การพิสูจน์จึงเป็นไปได้ยาก ก่อให้เกิดปัญหาในการที่จะนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ จึงไม่เป็นการเหมาะสมกับคดีอาญากรรมทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหากับองค์กรในการพิจารณาพิพากษา การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีธรรมดา นั้นจะมีความล่าช้าในการดำเนินคดีเนื่องจากไม่มีขั้นตอนในการเตรียมพยานหลักฐานให้พร้อม จะเลื่อนคดีเนื่องจากขาดพยานหลักฐานมาสืบพยาน ซึ่งคดีที่ล่าช้าก็จะทำให้

พยานหลักฐานต่างๆ สูญหายหรือหลงลืมไปได้ทำให้ความน่าเชื่อถือลดน้อยลง การพิสูจน์ความผิดก็จะทำได้ยากขึ้น การพิจารณาคดีในองค์กรในการพิจารณาพิพากษาก็มีได้นั่งพิจารณาคดีอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดปัญหาที่การรับฟังพยานหลักฐานไม่ราบรื่นที่จะรับฟังไปในคราวเดียวกัน

ผู้พิพากษาต้องบันทึกคำพยานลงในเครื่องบันทึกเทปซึ่งก็มีได้บันทึกข้อความทั้งหมดเป็น แต่เพียงสรุปใจความที่พยานได้เบิกความไว้ แต่ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีข้อปลีกย่อยมากมาย ซึ่งข้อเท็จจริงบางอย่างก็จะไม่ขึ้นไปสู่ศาลสูงให้ได้วินิจฉัยเป็นเหตุให้ขาดความแม่นยำในการลงโทษ ทำให้มีปัญหาในการใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐาน กระบวนการพิจารณาที่เป็นระบบกล่าวหาทำให้ศาลต้องวางตัวเป็นกลาง แต่อาชญากรรมทางเศรษฐกิจหาพยานหลักฐานให้ชัดเจนแน่ชัดเป็นไปได้ยาก ซึ่งระบบกล่าวหาไม่เอื้ออำนวยต่อระบบการอำนวยความยุติธรรมเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดพ้นข้อกล่าวหาไปได้ แต่หากศาลลงมาช่วยในการค้นหาความจริงโดยใช้ระบบไต่สวนเข้ามาผสม เมื่อศาลเห็นว่ายังไม่ชัดเจนก็ต้องทำให้ชัดเจนก่อนตัดสินคดี ดังเช่นกรณีโจทก์ฟ้องจำเลยโดยตั้งฐานความผิดไว้สองฐานความผิด โดยประสงค์ขอให้ลงโทษข้อหาใดข้อหาหนึ่งเพียงข้อหาเดียว จำเลยให้การรับสารภาพ ความบกพร่องจะอยู่ที่โจทก์ที่ไม่ได้สืบพยาน แต่หากองค์กรในการพิจารณาพิพากษาไม่ลงมาช่วยในการค้นหาความจริงก็ไม่สามารถนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ทั้งๆ ที่รู้อยู่แล้วว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง แต่ศาลสูงก็ได้พิพากษายกฟ้อง อันเป็นการแพ้ชนะคดีในทางเทคนิคไม่ใช่ข้อเท็จจริง

การกำหนดให้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นต่อศาลอุทธรณ์และฎีกาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ต่อศาลฎีกานั้น ก่อให้เกิดปัญหาคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาเป็นจำนวนมาก ทำให้กว่าคดีจะเสร็จเด็ดขาดถึงที่สุดก็ต้องใช้ระยะเวลาานาน ก่อให้เกิดปัญหาด้านประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ประชาชนขาดความเชื่อมั่น ผู้กระทำความผิดยังลอยนวลอยู่ได้นานจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาดังที่สุด

การเบิกความก็จะต้องใช้ระยะเวลาานานกว่าจะเสร็จการพิจารณาในแต่ละปาก หากแก้ไขให้มีการเสนอบันทึกคำพยานแทนการเบิกความแล้วน่าจะกระบวนวิธีการสืบพยานมาพิสูจน์ความจริงย่อมส่งผลดี ทำให้กระบวนการพิจารณามีความรวดเร็วขึ้น

การสืบพยานหลักฐานไว้ก่อนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะเน้นที่พยานบุคคลเท่านั้น มิได้นำมาใช้กับพยานเอกสารหรือพยานอื่นๆ ซึ่งคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะเป็นคดีที่มีเอกสารหลักฐานอยู่เป็นจำนวนมากและจะใช้เป็นหลักในการพิจารณาวินิจฉัยความผิด และหากฟ้องคดีและมีกรณีฉุกเฉินที่จะต้องรับนำพยานหลักฐานมาเข้าสืบจะนำมาใช้บังคับไม่ได้ เนื่องจากตัวบทกฎหมายจะเน้นที่กระบวนการก่อนฟ้องคดี จึงควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนและเหมาะสมกับคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

จากสภาพและปัญหาของการดำเนินคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ดำเนินคดีในองค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีธรรมดาซึ่งไม่เหมาะสมกับคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จึงต้องมีการพัฒนาปรับปรุงระบบงานในการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมเป็นการเฉพาะ

5.2 ข้อเสนอแนะ

องค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน คือ ศาลอาญาและศาลจังหวัดต่างๆ ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดี แต่มีวิธีพิจารณาคดีที่เหมาะสมกับคดีอาญาธรรมดาทั่วไปเท่านั้น ดังนั้นองค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีจึงต้องมีการพัฒนาปรับปรุงระบบงานการพิจารณาพิพากษาให้ทันต่อรูปแบบของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยมีการจัดตั้งองค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นการพิเศษเฉพาะด้านขึ้น โดยจัดให้เป็นองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญทางด้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทต่างๆ ซึ่งจะต้องมีกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเป็นพิเศษแตกต่างจากคดีอาญาธรรมดาและจัดให้มีผู้พิพากษาที่มีความชำนาญ เชี่ยวชาญเป็นพิเศษ เพื่อให้เป็นการเหมาะสมกับประเภทคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

การจัดองค์กรในการพิจารณาพิพากษาที่มีอยู่แล้วให้มีสภาพเหมาะสมกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยพัฒนาปรับปรุงจัดให้มีผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญทางด้านประเภทคดีต่างๆ ของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และมีรูปแบบกระบวนการพิจารณาที่มีความรวดเร็ว ให้เห็นผลนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้โดยเร็ว เพื่อเป็นการผลัดความยุติธรรม โดยพัฒนาองค์กรการพิจารณาพิพากษาคดีที่มีอยู่ให้มีความชำนาญทางด้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจแต่ละคดี โดยจัดให้มีศาลภาชีอากรกลาง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับการปลอมแปลงดวงตราไปรษณียากร และอากรแสตมป์ ความผิดเกี่ยวกับภาชีอากร ศุลกากร สรรพากร และสรรพสามิต จัดให้ศาลล้มละลายกลาง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับการล้มละลายโดยฉ้อฉล การให้หรือโอนยักย้ายถ่ายเททรัพย์สินของนิติบุคคลในทางการค้าโดยมิชอบ จัดให้มีศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับการฉ้อโกงโดยเอกสารที่ผ่านทางธนาคารในการส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ การฉ้อโกงด้วยการใช้เอกสารเลตเตอร์ออฟเครดิต หรือเอกสาร การโอนเงิน หรือตัวแลกเงินระหว่างประเทศ ปลอม สิทธิบัตร การฉ้อโกงด้วยการใช้บัตรเครดิต ตัวแลกเงินเดินทางระหว่างประเทศปลอม การปลอมแปลงใบสั่งสินค้า หรือสัญญาทางการค้า การจัดตั้งนิติบุคคลโดยมิชอบ การฉ้อโกงโดยให้เทคโนโลยีแผนใหม่ เช่น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์หรือเทเลกราฟปลอม การเปิดเผยความลับ

ทางการค้าและทรัพย์สินทางปัญญา ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา อันได้แก่ ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และอื่นๆ และให้มีการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นสู่ศาลอุทธรณ์ และกำหนดให้ข้อเท็จจริงถึงที่สุดในศาลอุทธรณ์ โดยศาลอุทธรณ์จะต้องจัดให้มีแผนกคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญเหมือนกับศาลชั้นต้น และฎีกาสู่ศาลฎีกาได้เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย และมีการกำหนดให้ผู้พิพากษาจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นเวลานานเพื่อสร้างสมประสบการณ์ให้มีความเชี่ยวชาญชำนาญในคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีขององค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยนำระบบกล่าวหาที่ระบบไต่สวนมาผสมผสานกันเพื่อให้เกิดความแม่นยำในการลงโทษผู้กระทำความผิด และกำหนดกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีให้เหมาะสมเป็นหลักเกณฑ์ให้องค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้ใช้ให้เป็นแนวทางเดียวกัน และเป็นเอกภาพ กำหนดให้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินคดีหรือที่เรียกว่ากระบวนการก่อนการฟ้องคดี ทำให้ระบบการดำเนินคดีจะต้องมีการเตรียมความพร้อมของคดีให้เรียบร้อยก่อนจึงจะเริ่มการพิจารณา และจะเป็นการพิจารณาคดีอย่างต่อเนื่องเพื่อให้พิจารณาคดีเสร็จโดยเร็ว มีการยื่นบัญชีระบุพยานก็เพื่อให้ศาลได้ทราบถึงความมีอยู่ของพยานหลักฐานต่างๆ และให้ทราบว่าพยานหลักฐานต่างๆ นั้นอยู่ที่โดยอ้อมมีความจำเป็นที่จะต้องมีการยื่นบัญชีระบุพยานเพื่อให้พยานหลักฐานต่างๆ พร้อมสืบได้อย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการนำพยานเข้ามาสู่สำนวน แต่เมื่อพยานหลักฐานอยู่กับบุคคลภายนอกจึงต้องมีหลักเกณฑ์เพื่อนำพยานเข้ามาพิสูจน์ความจริงในองค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดี การจัดให้มีล่ามในคดีอาญามีวัตถุประสงค์สำคัญที่มุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหา ซึ่งอาชญากรรมทางเศรษฐกิจบางประเภทจะมีชาวต่างชาติเข้ามาเป็นผู้ประกอบอาชญากรรม จึงต้องกำหนดให้เป็นหน้าที่ศาลในการจัดหาล่ามหรือล่ามภาษามือให้แก่จำเลยตั้งแต่ชั้นตอนในชั้นผิดฟ้อง ผ่าชิง ไต่สวนมูลฟ้อง

ควรจัดให้นำระบบไต่สวนมาใช้ในการพิจารณาคดีซึ่งน่าจะเหมาะสมกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจด้วย โดยกำหนดให้แม้ว่าจำเลยให้การรับสารภาพศาลก็ยังมีอำนาจเรียกพยานมาได้แม้จำเลยปฏิเสธศาลก็มีอำนาจเรียกพยานมาได้เช่นกันเพื่อให้ปราศจากข้อสงสัย

การสืบพยานหลักฐานจะต้องกระทำต่อศาลโดยอยู่ต่อหน้าศาลอย่างตรงไปตรงมาซึ่งพยานบุคคลจะเป็นพยานหลักฐานในคดีที่มีความสำคัญในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงโดยเฉพาะคดีอาญาด้วยแล้วการสืบพยานบุคคลจำต้องพิจารณาโดยเปิดเผยและต่อหน้าจำเลย จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดให้มีการสืบพยานบุคคลโดยใช้ระบบประชุมทางจอภาพเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของคดี และควรมีการเสนอบันทึกถ้อยคำในการสืบพยานบุคคลที่พยานบุคคลได้ทำไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะมาเบิกความที่ศาล โดยข้อความในบันทึกจะเป็นข้อเท็จจริงที่พยานต้องการเบิก

ความเสถียรต่อศาลในวันที่จะต้องมาเป็นพยาน โดยพยานบุคคลจะเสถียรบนที่กัถ้อยคำแทนการซักถามจะทำให้เกิดความรวดเร็วในการพิจารณาคดีเนื่องจากไม่ต้องมีการซักถามพยานบุคคลผู้นั้นอีกแต่อย่างใด คงมีแต่การถามค้านและถามตงเท่านั้นและบันทึกถ้อยคำยังทำให้ข้อเท็จจริงปรากฏแก่ศาลเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้องแม่นยำ และควรกำหนดให้มีบันทึกทบทวนความจำประกอบการเบิกความได้ หากพยานเบิกความถึงรายละเอียดของข้อเท็จจริงแห่งคดี ซึ่งพยานไม่สามารถจำข้อเท็จจริงอันเป็นรายละเอียดนั้นได้ และหากคู่ความอีกฝ่ายสงสัยตัวบันทึกก็สามารถขอศาลตรวจดูได้ เมื่อพยานเบิกความเสร็จก็ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้รวมบันทึกทบทวนความจำของพยานนั้นไว้ในสำนวนเพื่อประกอบการวินิจฉัยด้วยก็ได้

ข้อมูลในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปัจจุบันจะมีเป็นจำนวนมากซึ่งเกิดปัญหาในการดำเนินคดี จึงควรกำหนดให้ศาลสามารถรับฟังข้อมูลที่บันทึกไว้ใน หรือได้มาจากไมโครฟิล์ม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่สอดคล้องกับการติดต่อสื่อสารในทางธุรกิจในปัจจุบันที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก เพื่อให้มีพยานหลักฐานในการดำเนินคดีและเพื่อเป็นการสะดวกรวดเร็วในการสืบพยาน โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่หากเข้าหลักเกณฑ์แล้วถือว่าพยานนั้นน่าเชื่อถือรับฟังได้

การบันทึกคำเบิกความของพยาน ศาลควรจะบันทึกคำเบิกความทุกคำพูดมิใช่แต่โดยการสรุปเป็นใจความโดยศาลเป็นผู้สรุปอย่างที่ทำในคดีทั่วไป ควรที่จะให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้บันทึกโดยบันทึกทุกคำพูดแบบถอดเทปออกมา แล้วให้ศาลเป็นผู้นั่งดูอากัปกิริยาท่าทางของพยานและบุคคลต่างๆ ที่เข้าฟังการพิจารณาว่ามีการข่มขู่พยานหรือส่งสัญญาณให้พยานหรือไม่ โดยการบันทึกคำพยานนั้นจะมี 2 ส่วน ส่วนแรกคือเจ้าหน้าที่ศาลเป็นผู้บันทึกเป็นเอกสารตามถ้อยคำทุกถ้อยคำ ศาลอุทธรณ์ก็จะได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ทั้งหมดที่พยานตอบคำถามเช่นนั้นเกิดจากอะไร ในส่วนที่สองจะเป็นส่วนที่ศาลบันทึกไว้เองเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดีและการทำคำพิพากษา ซึ่งศาลจะมีเจ้าหน้าที่ศาลที่จบกฎหมายที่เรียกตำแหน่งว่านิติกร หากจัดมาให้เป็นผู้บันทึกถ้อยคำพยานก็จะเป็นการเหมาะสม แล้วจึงให้เจ้าหน้าที่ศาลเป็นผู้พิมพ์ออกมาเป็นข้อความลายลักษณ์อักษร

พยานบอกเล่าเป็นพยานหลักฐานที่มีความจำเป็นในคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จึงควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลอาจรับฟังพยานบอกเล่าเป็นพยานหลักฐานประกอบพยานหลักฐานอื่นได้

นอกจากนั้นองค์การที่พิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในเบื้องต้นจะไม่มีทางที่มีเขตอำนาจครอบคลุมได้ทั่วประเทศจึงให้ใช้วิธีติดต่อกันโดยทางโทรสาร หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ย่อมจะสะดวกรวดเร็วกว่าเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้มีความรวดเร็วขึ้น

การทำคำพิพากษาศรกำหนดให้ผู้พิพากษาในองค์คณะทุกคนต้องทำความเห็นของตนเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วจึงจะมีการประชุมเพื่อหาข้อยุติตามเสียงข้างมาก แล้วมอบหมายให้ผู้พิพากษาในเสียงข้างมากเป็นผู้จัดทำคำพิพากษาและเป็นคำพิพากษาที่มีความเห็นของผู้พิพากษาในองค์คณะที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหมด แล้วจึงจะเป็นคำวินิจฉัยความเห็นสุดท้ายตามมติ

การอุทธรณ์คำพิพากษาศรจะอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดให้คำพิพากษาในปัญหาข้อเท็จจริงถึงที่สุดในชั้นศาลอุทธรณ์ แต่ปัญหาข้อกฎหมายให้ฎีกาต่อไปยังศาลฎีกาเพื่อกำหนดให้เป็นบรรทัดฐานต่อไป ก็จำเป็นที่จะต้องมีการพิมพ์เผยแพร่คำพิพากษาที่ถึงที่สุดในชั้นศาลอุทธรณ์เพื่อให้เป็นการตรวจสอบคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ และเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่อไป และการที่จะฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายก็ให้เป็นอำนาจของศาลฎีกาที่จะรับไว้วินิจฉัยหรือไม่ และเมื่อมีความเห็นให้รับไว้วินิจฉัยคดีจึงจะส่งศาลฎีกาเพื่อให้อรรถาธิบายชี้ขาดเป็นบรรทัดฐานต่อไป

รูปแบบในการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ผู้พิพากษาในองค์กรในการพิจารณาพิพากษาจึงต้องเป็นผู้ไม่หยุดนิ่งเช่นกัน และยังต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญทั้งทางด้านกฎหมายและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี เพื่อนำความรู้ความเชี่ยวชาญต่างๆ มาผดุงความยุติธรรม แต่ผู้พิพากษาทุกคนในองค์คณะไม่จำเป็นต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเหมือนกันทุกคน ผู้พิพากษาท่านหนึ่งอาจมีความรู้ทางด้านกฎหมายอย่างเชี่ยวชาญ อีกท่านหนึ่งอาจมีความรู้ด้านการดำเนินธุรกิจและหลักกฎหมาย ส่วนอีกท่านหนึ่งอาจมีความรู้ชำนาญทางด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจและหลักกฎหมาย เมื่อผู้พิพากษาทั้งองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีแล้วก็จะมีความเห็นต่างๆ กันออกไป แล้วนำมารวมกันเป็นคำพิพากษา ผู้พิพากษาที่จะมาอยู่ในองค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจึงต้องคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญชำนาญจริงๆ เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ วิถีทางในทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันมีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีประสบการณ์ความรู้ ความเชี่ยวชาญชำนาญเข้ามาเป็นผู้พิพากษาได้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ.2543 มาตรา 29 แต่ก็ยังต้องมาเริ่มเป็นข้าราชการตุลาการตั้งแต่ขั้นต้นเป็นต้นมาเรื่อยๆ และอยู่ในระบบข้าราชการประจำ แต่การสร้างผู้พิพากษาให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญชำนาญจะต้องใช้เวลา ในเบื้องต้นจึงควรให้มีผู้พิพากษสมทบในองค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ แต่องค์กรในการพิจารณาพิพากษาก็ควรที่จะสร้างผู้พิพากษาอาชีพให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเพิ่มมากขึ้น เมื่อมีมากเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยคดีได้แล้วก็ลดจำนวนผู้พิพากษสมทบลง แต่ผู้พิพากษาอาชีพก็ต้องดำรงตำแหน่งในองค์กรนั้นเป็นเวลานานเพื่อมิให้เกิดการโยกย้าย หากมีผู้พิพากษาผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นองค์คณะด้วย 1 คน จะทำให้องค์กรในการ

พิจารณาพิพากษาคดีมีความชำนาญการพิเศษมากขึ้น ซึ่งน้ำหนักในการตัดสินคดีจะอยู่ที่ผู้พิพากษาอาชีพแต่จะได้รับประโยชน์จากผู้พิพากษาสมทบคือการให้ความรู้กับผู้พิพากษาได้ดีกว่าในฐานะที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ เพราะในระบบผู้เชี่ยวชาญการฟังความจะเป็นรูปแบบข้างบนฟังข้างล่างไม่เหมือนกับผู้พิพากษาที่นั่งทำงานด้วยกัน และฟังในฐานะที่เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบด้วย

องค์คณะขององค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ควรกำหนดให้มีผู้พิพากษาอาชีพ 2 คน และผู้พิพากษาสมทบ 1 คน เป็นองค์คณะ โดยผู้พิพากษาสมทบต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความชำนาญ ถ้าฟังการเป็นผู้ที่เพียงแต่สนใจและติดตามข่าวหรือเป็นผู้ที่ทำธุรกิจ น่าจะไม่สามารถนับเนื่องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความชำนาญได้แต่อย่างใด ซึ่งผู้พิพากษาสมทบจะต้องมีความรู้ตามประเภทต่างๆ ด้านใดด้านหนึ่งดังนี้

- 1.1 ความรู้เกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร
- 1.2 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายปริวรรตเงินตรา
- 1.3 ความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกิจติดต่อค้าขายระหว่างประเทศ
- 1.4 ความรู้เกี่ยวกับการซื้อขายในตลาดค้าผลิตภัณฑ์ล่วงหน้า
- 1.5 ความรู้เกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 1.6 ความรู้เกี่ยวกับการค้าและการพาณิชย์
- 1.7 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีแผนใหม่ เช่น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์หรือเทเล็กซ์
- 1.8 ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโภคภัณฑ์และคุ้มครองผู้บริโภค
- 1.9 ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด
- 1.10 ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร ศุลกากร สรรพากร และสรรพสามิต

นอกจากนั้นต้องมีเวลาว่างเพียงพอ ต้องมีความเป็นกลาง และควรกำหนดให้ผู้พิพากษาสมทบบมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสำนวนที่ผู้พิพากษาประจำได้สืบพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ไม่จำเป็นต้องให้ผู้พิพากษาสมทบมาร่วมในการสืบพยานหลักฐานด้วย เนื่องจากผู้พิพากษาสมทบไม่มีเวลาว่างในเวลาทำการของศาลอย่างเพียงพอ และเมื่อมีการบันทึกคำพยานทุกถ้อยคำแล้วข้อเท็จจริงต่างๆ ก็จะมีอยู่ในสำนวนให้ตรวจสอบได้ ประกอบกับหากมีการตรวจสำนวนแล้วศาลก็มีอำนาจใช้ระบบใดระบบใดสามารถเรียกพยานมาซักถามให้การเพิ่มเติมได้ และหากองค์คณะเห็นร่วมกันว่าควรให้ผู้พิพากษาสมทบร่วมในการสืบพยานในคดีใดก็ให้ทำเรื่องขอความเห็นชอบจากอธิบดีผู้พิพากษาขององค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกอย่างเต็มที่ ประกอบกับการที่ผู้พิพากษาทุกคนจะต้องทำความเห็นให้ปรากฏในคำพิพากษาจึงไม่ต้องห่วงเรื่องความไม่สุจริตของผู้พิพากษาสมทบที่จะมีผลประโยชน์เกี่ยวเนื่อง นอกจากนั้นคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพก็ไม่มีความจำเป็นที่ผู้พิพากษาสมทบจะต้องร่วมเป็นองค์คณะในการพิจารณาคดี

ควรกำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะเป็นผู้พิพากษาสมทบต้องยื่นใบสมัครเพื่อตรวจสอบประวัติ และเข้ารับการอบรม มีการวัดระดับความรู้ความสามารถโดยคณะกรรมการจัดการอบรม โดยตรวจสอบคุณสมบัติว่าเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญจริงหรือไม่ตามที่อ้างไว้ในใบสมัคร จะมีการ จำแนกผู้ที่จะมาเป็นผู้พิพากษาสมทบตามสาขาอาชีพและความรู้ความสามารถว่ากลุ่มบุคคลใด สามารถนั่งพิจารณาเป็นผู้พิพากษาสมทบในประเภทคดีใดได้บ้าง จากนั้นก็จัดให้มีการอบรมเพื่อ ให้เข้าใจหลักการทำงานขององค์กรในการพิจารณาพิพากษาคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ วิธี การพิจารณาคดี การชั่งน้ำหนักพยาน การตัดสิน การเขียนคำพิพากษา

ผู้พิพากษาในองค์กรจะต้องทำความเข้าใจเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในคำพิพากษาว่า มี ความเห็นอย่างไร วินิจฉัยแล้วเห็นอย่างไร แล้วจึงให้ผู้พิพากษาที่เป็นฝ่ายเสียงข้างมากทำคำ พิพากษาว่าตัดสินอย่างไรเพื่อให้เกิดผลในทางที่ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบได้ และจะ ต้องมีการจัดพิมพ์คำพิพากษาที่ถึงที่สุด เพื่อให้ประชาชนทั่วไปตรวจสอบได้โดยง่าย อันเป็นการ แสดงถึงความโปร่งใส และเป็นการควบคุมดุลพินิจของผู้พิพากษาสมทบมิให้เป็นการเอื้อ ประโยชน์แก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และการกำหนดให้มีการคัดค้านผู้พิพากษาได้โดยอ้างเหตุต่างๆ ตาม ที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนการถอนตัวจากการเป็นผู้พิพากษาสมทบในคดีนั้นๆ ก็เป็นการตรวจ สอบได้อีกวิธีหนึ่ง